

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Jolanta Markowska

Protokolant: **Mikołaj Kraska**

po rozpoznaniu na rozprawie w Warszawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 13 kwietnia 2026 r. przez wykonawcę: **SRDK Studio Sp. z o.o.,**

ul. Ksawerego Liskiego 7, 50-345 Wrocław w postępowaniu prowadzonym przez zamawiającego: **Kielecki Park Technologiczny, ul. Olszewskiego 6, 25-663 Kielce,**

A. przy udziale uczestnika po stronie odwołującego – wykonawcy: **TPF Sp. z o.o.,**

ul. Postępu 14B, 02-676 Warszawa, zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego w sprawie o sygn. akt KIO 1687/26 po stronie odwołującego,

B. przy udziale uczestnika po stronie zamawiającego – wykonawcy: **BBC Best Building Consultants Sp. z o.o.**

Sp.k., Al. Jerozolimskie 155/U3, 02-326 Warszawa, zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego w sprawie o sygn. akt KIO 1687/26 po stronie zamawiającego,

orzeka:

1. oddala odwołanie;

2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża wykonawcę: SRDK Studio Sp. z o.o.,

ul. Ksawerego Liskiego 7, 50-345 Wrocław, i:

2.1 zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 15 000 zł 00 gr (słownie: piętnaście tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez wykonawcę: SRDK Studio Sp. z o.o., ul. Ksawerego Liskiego 7, 50-345 Wrocław tytułem wpisu od odwołania,

2.2 zasądza kwotę: 3 600 zł 00 gr (słownie: trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) od wykonawcy: SRDK Studio Sp. z o.o., ul. Ksawerego Liskiego 7, 50-345 Wrocław na rzecz zamawiającego: Kielecki Park Technologiczny, ul. Olszewskiego 6, 25-663 Kielce stanowiącą koszty poniesione z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych.

Przewodniczący:

Sygn. akt: KIO 1687/26

Uzasadnienie

Zamawiający, Kielecki Park Technologiczny z siedzibą w Kielcach, prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.), zwanej dalej „Pzp” w przedmiocie: „Wykonanie dokumentacji projektowej budowlano-wykończeniowej dla planowanej inwestycji pn.: Rozbudowa Zespołu Inkubatorów Technologicznych KPT — Budowa Inkubatora California Inc”. Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w dniu 07 lipca 2025 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nr wydania Dz.U. S127/2025 nr publikacji ogłoszenia 438107-2025.

W dniu 02 kwietnia 2026 r. Zamawiający przekazał wykonawcom informację o wyborze oferty najkorzystniejszej złożonej przez wykonawcę BBC Best Building Consultants Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w Warszawie.

Wykonawca SRDK Studio Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu wniósł odwołanie wobec czynności wyboru oferty wykonawcy BBC Best Building Consultants Sp. z o.o. Sp.k. (dalej „BBC”) jako najkorzystniejszej z naruszeniem przepisów ustawy Pzp oraz wobec zaniechania odrzucenia oferty wykonawcy BBC pomimo, iż oferta tego wykonawcy zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia.

Odwołujący zarzucił Zamawiającemu naruszenie przepisów Pzp, tj. art. 226 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 Pzp, poprzez wadliwą ocenę wyjaśnień rażąco niskiej ceny i zaniechanie przez Zamawiającego odrzucenia oferty BBC, pomimo że zawiera rażąco niską cenę oferty w stosunku do przedmiotu zamówienia, a złożone przez wykonawcę BBC wyjaśnienia ceny wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny i możliwości wykonania zamówienia za zaoferowaną cenę.

Odwołujący wniósł o uwzględnienie odwołania i nakazanie Zamawiającemu:

- unieważnienie czynności wyboru oferty złożonej przez wykonawcę BBC jako oferty najkorzystniejszej;
- przeprowadzenia ponownie czynności badania i oceny ofert, w tym odrzucenia oferty BBC,

oraz o zasądzenie od Zamawiającego na rzecz Odwołującego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa prawnego, a także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do odwołania.

Odwołujący wyjaśnił, że jest zainteresowany udzieleniem mu przedmiotowego zamówienia. W tym celu Odwołujący złożył ofertę, której treść odpowiada treści SWZ, wykazał spełnianie warunków udziału w postępowaniu i ubiega się o udzielenie mu zamówienia. Przez dokonanie niezgodnych z przepisami Pzp czynności, a przede wszystkim zaniechaniami Zamawiający doprowadził do sytuacji, w której Odwołujący utracił szansę na uzyskanie zamówienia oraz na osiągnięcie zysku, który Odwołujący planował osiągnąć w wyniku jego realizacji. Przez dokonanie niezgodnych z przepisami Pzp czynności, a przede wszystkim zaniechaniami Zamawiający doprowadził do sytuacji, w której Odwołujący utracił szansę na uzyskanie zamówienia oraz na osiągnięcie zysku, który Odwołujący planował osiągnąć w wyniku jego realizacji.

W uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 226 ust. 1 pkt. 8 w zw. z art. 224 ust. 6 Pzp, poprzez wadliwą ocenę wyjaśnień rażąco niskiej ceny i zaniechanie przez Zamawiającego odrzucenia oferty BBC, pomimo że zawiera rażąco niską cenę oferty w stosunku do przedmiotu zamówienia, a złożone przez wykonawcę BBC wyjaśnienia ceny wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny i możliwości wykonania zamówienia za zaoferowaną cenę, Odwołujący podniósł, co następuje:

Analizując ofertę, wyjaśnienia rażąco niskiej ceny oraz dowody stanowiące załączniki do przedmiotowych wyjaśnień przedstawione przez BBC, należy stwierdzić, że oferowana przez wykonawcę cena jest rażąco zaniżona.

Odwołujący wskazał, że wartość zamówienia publicznego określona przez Zamawiającego to 4.059.000,00 zł brutto, a zestawienie jej z ceną oferowaną przez BBC wynoszącą 1.623.231,00 zł brutto wskazuje, iż jest ona niższa o 2.435.769,00 zł, czyli o 60% od szacunkowej wartości zamówienia brutto.

Pozostali wykonawcy (których oferty nie zostały odrzucone) zaoferowali następujące ceny:

- a) SRDK Studio Sp. z o.o. — zaoferowana cena: 2.460.000,00 złotych - jest niższa o 39,39 % od szacunkowej wartości zamówienia brutto.
- b) An Archi Group Sp. z o.o. — zaoferowana cena: 2.681.400,00 złotych - jest niższa o 33,94 % od szacunkowej wartości zamówienia brutto.
- c) TPF sp. z o.o. - zaoferowana cena: 3.499.000,00 złotych jest niższa o 13,80 % od szacunkowej wartości zamówienia brutto.

Na tle pozostałych ofert również nasuwa się wątpliwość w zakresie możliwości wykonania zamówienia w cenie oferowanej przez BBC, biorąc pod uwagę koszty bezpośrednie, w szczególności koszty wynagrodzenia dla pracowników — specjalistów z działu projektowego, koszty pośrednie związane z czynnościami administracyjnymi i biurowymi. Nadto, nie może umknąć uwadze, iż zamówienie publiczne winno być wykonane z należyłą starannością z wypełnieniem wszystkich wymogów Zamawiającego.

Zamawiający wystosował wezwanie do BBC do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny w dniu 14 sierpnia 2025 r. w następującym zakresie:

W celu udowodnienia, że zaoferowana cena nie jest rażąco niska i stanowi realną wycenę opisanego w Specyfikacji Warunków Zamówienia przedmiotu zamówienia, należy przedłożyć wyjaśnienia wraz z kalkulacją i dowodami obejmującymi w szczególności:

1. Szczegółową kalkulację ceny ofertowej — z uwzględnieniem wszystkich elementów składowych mających wpływ na cenę, w tym m.in. kosztów opracowania koncepcji programowo-przestrzennej, projektów budowlanych i kosztorysów, specyfikacji technicznych, uzyskania decyzji administracyjnych, pełnienia nadzoru autorskiego, a także kosztów pracy, materiałów, sprzętu, dojazdów, koordynacji i nadzoru.
2. Szczegółową kalkulację roboczogodzin i czynności niezbędnych do realizacji zamówienia z podaniem przyjętych założeń dotyczących czasu realizacji poszczególnych etapów prac oraz liczby osób zaangażowanych w wykonanie zadań.
3. Wskazanie wszystkich kosztów pośrednich i ogólnych ujętych w cenie (np. koszty administracyjne, ubezpieczenia, podatki).
4. Potwierdzenie zgodności kalkulacji z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia lub minimalnej stawki godzinowej, ustalonych zgodnie z ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
5. Potwierdzenie zgodności kalkulacji z przepisami prawa pracy i zabezpieczenia społecznego obowiązującymi w miejscu realizacji zamówienia.

Złożone wyjaśnienie musi zawierać wszystkie elementy mające wpływ na wysokość ceny, ponieważ będzie ono podstawą do podjęcia decyzji o odrzuceniu oferty lub powierzeniu wykonania zamówienia.

W złożonych w dniu 22 sierpnia 2025 r. wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny, BBC nie uczynił zadość wezwaniu, gdyż złożone wyjaśnienia mają charakter ogólnikowy, nie odnoszą się w przeważającej części bezpośrednio do rzeczywistych kosztów wykonania przedmiotu zamówienia, jak również wykonawca nie przedstawił dowodów potwierdzających okoliczności opisane w złożonych wyjaśnieniach.

Wykonawca BBC w wyjaśnieniach powołuje się na okoliczności nie pozostające w bezpośrednim związku z niniejszym postępowaniem, przedstawiając informacje o zrealizowanych innych projektach z odchyleniem powyżej 30% od szacunkowej wartości zamówienia (Tabela nr 1 — Zestawie Projektów BBC z odchyleniem powyżej 30%) oraz zestawienie zrealizowanych projektów na rzecz innych podmiotów (Tabela nr 2 — Zestawienie Projektów BBC) wraz z referencjami. Odwołujący podkreślił, że okoliczności te nie mogą stanowić o realności zaoferowanej ceny i możliwości wykonania zamówienia za zaoferowaną cenę w niniejszym postępowaniu, gdyż dotyczą innych postępowań i projektów zrealizowanych przez BBC, mogą co najwyżej stanowić dowód potwierdzający posiadane doświadczenie (jeżeli byłoby wymagane przez Zamawiającego), natomiast nie mogą uzasadniać przyjętej przez BBC ceny. Ponadto, dane te mają charakter ogólny i szablonowy, gdyż możliwym byłoby zastosowanie ich w każdym postępowaniu, w odniesieniu do każdego zamówienia, w którym BBC złoży ofertę jako wykonawca. Zatem nie spełniają wymogu wyjaśnienia zaoferowanej ceny w tym konkretnym postępowaniu.

Ponadto, zgodnie z pkt. 1 wezwania do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny, BBC był zobowiązany do przedstawienia szczegółowej kalkulacji ceny ofertowej z uwzględnieniem wszystkich elementów składowych mających wpływ na cenę, natomiast wykonawca przedstawił w Tabeli nr 1 — Zestawienie przewidywanych kosztów usługi - jedynie zestawienie ogólnych kosztów dotyczących poszczególnych branż, tj. Architektura, Konstrukcja, Branża sanitarna, Branża elektryczna i teletechniczna. Wbrew wezwaniu Zamawiającego, BBC w przedstawionym zestawieniu nie wyodrębnił szczegółowych wyliczeń kosztów, które składają się na koszty poszczególnych branż opisanych powyżej ani nie przedstawił żadnych dowodów w tym zakresie. Wykonawca nie określił, jaki wpływ na przewidziane koszty wykonania usługi z poszczególnych branż, mają poszczególne elementy składowe. Wszystkie ceny podane w zestawieniu zawartym w wyjaśnieniach zostały podane bez żadnego dodatkowego komentarza, bez podania metodologii ich wyliczenia, bez wskazania, że składające się na nie koszty mogą pomieścić się w zaoferowanej cenie. Brak jest wyjaśnienia, jakie jest przełożenie między cenami elementów wskazanych w ofercie, a wybranymi czynnikami cenotwórczymi podanymi w wyjaśnieniach. Powoduje to, że podane w tym zakresie wyjaśnienia pozbawione są możliwości weryfikacji. To dyskwalifikuje walor dowodowy złożonych wyjaśnień (wyroki KIO: z dnia 6 czerwca 2016 r., KIO 800/16, z dnia 14 lipca 2020 r., 1<10 958/20, z dnia 26 lutego 2019 r., KIO 247/19).

Ogólna kalkulacja kosztów podana przez BBC zawarta w Tabeli nr 1 nie pozwala na przyjęcie, że wykonawca ten spełnił swój obowiązek wykazania prawidłowości ceny oferty, do czego zobowiązuje go art. 224 ust. 5 Pzp. Odwołujący przywołał orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25.11.2021 r., XXIII zs 113/21. W oparciu o informacje przedstawione przez BBC w formie zestawienia w Tabeli nr 1, nie sposób uznać, aby zawierały one precyzyjne wyliczenia w zakresie żądanym przez Zamawiającego i uzasadniały zasadność zaoferowanej ceny.

Jednocześnie, w Tabeli nr 1, przedstawiając zestawienie przewidywanych kosztów usługi, BBC porównał koszty wykonania zamówienia z ofertą innego podmiotu specjalizującego się w branży projektowej — Archifach Group Sp. z o.o. Natomiast, złożone przez BBC jako dowody oferty innych podmiotów, tj. oferta Archifach Group Sp. z o.o. stanowiąca załącznik nr 1 oraz oferta G&G Projekty Branżowe stanowiąca załącznik nr 2, nie zawierają daty, w których zostały sporządzone, więc nie sposób ocenić, czy oferty te zostały złożone jako oferty podwykonawcze na etapie badania rynku przez BBC przed złożeniem oferty w niniejszym postępowaniu, czy też stanowią środek dowodowy na potrzeby wyjaśnień rażąco niskiej ceny. Wobec powyższego załączonych ofert nie można uznać za wiarygodny dowód potwierdzający prawidłowość zaoferowanej przez BBC ceny, Ponadto, skoro żaden podmiotów oferujących swoje usługi nie został zgłoszony jako podwykonawca, przedłożone oferty nie mają znaczenia dla niniejszej sprawy.

Przedstawione w złożonych przez BBC wyjaśnieniach informacje mają w przeważającej części (z wyjątkiem trzech tabel) charakter ogólnikowy i schematyczny, nie uzasadniając jaki mają one bezpośredni wpływ na wysokość zaoferowanej ceny w tym konkretnym postępowaniu. Są to jedynie twierdzenia samego wykonawcy, bez dowodów. Ale nawet, gdyby zostały one przez wykonawcę udowodnione, to nie można uznać, że przedstawiają one istotną wartość dla oceny tej oferty w kontekście art. 224 Pzp, gdyż nie są to okoliczności, które w jakikolwiek sposób wyróżniałyby BBC na tle pozostałych wykonawców funkcjonujących w tej branży. Jak wskazuje orzecznictwo KIO i sądów powszechnych tego rodzaju okoliczności nie stanowią obiektywnych czynników, które potwierdzają prawidłowość kalkulacji ceny wykonawcy, (Por. wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 8 listopada 2007 r., X Ga 294/06, wyrok KIO z dnia 18 września 2018 r., KIO 1751/18, wyrok KIO z 6 czerwca 2016 r., KIO 800/16; wyrok KIO z dnia 20.08.2021 r., KIO 2249/21, wyrok KIO z dnia 08.09.2021 r., KIO 2031/21).

Wykonawca BBC nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających, że zaproponowane przez niego stawki wynagrodzenia odpowiadają wartościom rynkowym. Wykonawca wyjaśnił, że koszt netto pracodawcy to 62,50 zł/h, co

daje 10.500,00 zł netto miesięcznie dla członka zespołu projektowego. Jednakże wskazana powyżej kwota, w przypadku doświadczonego specjalisty z branży projektowej zdaje się nie odpowiadać stawkom rynkowym. Celem wykazania, że stawka zaoferowana przez BBC jest stawką rynkową, wykonawca zobowiązany był dołączyć do wyjaśnień dowody potwierdzające, że dysponuje osobami, które za takie wynagrodzenie podjęłyby się zrealizować zamówienie. Biorąc pod uwagę okoliczność, iż BBC wskazał, że członkowie zespołu projektantów są zatrudnieni na podstawie umów cywilnoprawnych bądź umowy B2B na wyłączność, wykonawca miał możliwość przedłożyć dowody na tą okoliczność bez nadmiernych trudności.

Przedstawiając wyjaśnienia, wykonawca powołuje się na dane pozyskane z portalu: <https://wynagrodzenia.pl> i kalkulator wynagrodzeń, jednakże pod wskazanym adresem strony internetowej brak jest bezpośredniej informacji o wynagrodzeniu projektantów i asystentów projektantów, gdyż wyświetla się wyłącznie kalkulator wynagrodzeń, co potwierdza zrzut z ekranu stanowiący załącznik nr 5 do niniejszego odwołania. Niemniej jednak, odwołanie się przez BBC do portalu internetowego, co do którego nie ma możliwości zweryfikowania na jakiej próbie badawczej, pochodzącej z jakich terenów i w jakim okresie zostały przeprowadzone badania, czyni przedłożone dane niewiarygodnymi i niepoddającymi się weryfikacji. Zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, wysokość wynagrodzenia na tym samym stanowisku może różnić się w zależności od posiadanego doświadczenia, zakresu obowiązków i odpowiedzialności pracownika, jak również, miejsca wykonywania zawodu, gdyż stawki w większych miastach, w szczególności w stolicy są znacznie wyższe niż w mniejszych miejscowościach.

Za nieudowodnione przez wykonawcę należy również uznać deklarowane przez BBC średnie stawki wynagrodzenia dla asystentów projektantów w kwocie 4.407,00 złotych netto, wobec faktu, iż minimalne wynagrodzenie za pracę w okresie od 01.01.2025 do 31.12.2025 r., wynosiło 4.666 złotych brutto, czyli 3 510,92 zł netto przy umowie o pracę na pełen etat.

W świetle powyższego, wyjaśnienia złożone przez BBC w zakresie wyjaśnienia ceny uznać należy za niejednoznaczne, nierzetelne i niewyczerpujące, a ponadto niezgodne z wezwaniem Zamawiającego. Do przedmiotowych wyjaśnień nie zostały załączone dowody potwierdzające koszty związane z wykonaniem zamówienia, w szczególności w zakresie wynagrodzenia pracowników, podwykonawców i współpracowników z branży projektowania, które wykonawca BBC miał możliwość bez nadmiernych uciążliwości uzyskać i załączyć do niniejszych wyjaśnień. Wobec powyższego, treść wyjaśnień udzielonych przez wykonawcę BBC nie obala domniemania rażąco niskiej ceny.

Wykonawca TPF spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie Odwołującego. Wniósł o oddalenie odwołania.

Wykonawca BBC Best Building Consultants spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie Zamawiającego. Wniósł o oddalenie odwołania.

W dniu 27 kwietnia 2026 r. Zamawiający złożył odpowiedź na odwołanie. Wniósł o oddalenie odwołania w całości jako bezzasadnego oraz o obciążenie Odwołującego kosztami postępowania w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W ocenie Zamawiającego, sam fakt wystąpienia przesłanek określonych w art. 224 ust. 2 Pzp, tj. różnicy procentowej pomiędzy ceną oferty a wartością zamówienia lub średnią arytmetyczną cen ofert, nie przesądza o istnieniu rażąco niskiej ceny. Przepis ten ustanawia obowiązek wszczęcia procedury wyjaśniającej, a nie automatyczny obowiązek odrzucenia oferty. Dopiero wynik analizy złożonych wyjaśnień pozwala Zamawiającemu ustalić, czy cena ma charakter realny, rynkowy i umożliwia należyte wykonanie zamówienia. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w aktualnym orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej (wyrok z dnia 12 maja 2025 r., sygn. akt KIO 1520/25, oraz z dnia 6 lutego 2025 r., sygn. akt KIO 217/25).

W realiach niniejszej sprawy BBC złożył obszerne i szczegółowe wyjaśnienia odpowiadające zakresowi wezwania Zamawiającego, poparte dokumentami oraz danymi kosztowymi, natomiast Odwołujący nie wykazał skutecznie, aby zaoferowana cena miała charakter nierealny lub uniemożliwiała należyte wykonanie zamówienia.

Zamawiający podkreślił, że w niniejszym postępowaniu dochował wszelkich wymogów ustawowych i w dniu 14.08.2025 r. skierował do BBC szczegółowe wezwanie do złożenia wyjaśnień w trybie art. 224 ust. 2 Pzp. Wezwanie obejmowało obowiązek przedstawienia: szczegółowej kalkulacji ceny ofertowej, kalkulacji roboczogodzin i czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, kosztów pośrednich i ogólnych, potwierdzenia zgodności kalkulacji z przepisami dotyczącymi kosztów pracy oraz zgodności z przepisami prawa pracy i zabezpieczenia społecznego. Zamawiający sformułował wezwanie w sposób precyzyjny, wskazując elementy ceny wymagające wyjaśnienia. Tym samym, wykonawca miał pełną wiedzę co do zakresu oczekiwanych informacji, a następnie udzielił odpowiedzi odpowiadającej treści wezwania.

W odpowiedzi BBC przedłożył obszerne wyjaśnienia wraz z rozbudowanym materiałem dowodowym. Dokument obejmował zarówno opis metodologii kalkulacji ceny, jak i szczegółowe zestawienia kosztowe, dane dotyczące roboczogodzin, kosztów zatrudnienia oraz czynników organizacyjnych wpływających na wysokość ceny. Nadto,

wykonawca załączył dokumenty zewnętrzne i wewnętrzne potwierdzające realność przyjętych założeń kosztowych. Twierdzenie Odwołującego, jakoby wyjaśnienia BBC miały charakter ogólnikowy, pozostaje niezgodne ze stanem faktycznym. BBC przedstawił dwa odrębne modele kalkulacyjne, w tym kalkulację kosztów wykonania projektu oraz kalkulację wynagrodzeń personelu projektowego. Wskazano poszczególne działy branżowe, liczbę roboczogodzin oraz koszty przypisane do danych specjalności projektowych. W tabelach ujęto m.in. dział architektoniczny, konstrukcyjno-budowlany, sanitarny, elektryczny oraz inne specjalności wraz z rozpisaniem łącznych nakładów pracy i kosztów. Dodatkowo BBC wykazał rzeczywiste koszty funkcjonowania przedsiębiorstwa i koszty pośrednie związane z realizacją zamówienia. Wykonawca wskazał m.in. partycypację w kosztach utrzymania biura, koszty zarządu oraz koszty praw autorskich, przedstawiając konkretne wartości liczbowe możliwe do weryfikacji przez Zamawiającego. BBC przedłożył również dane dotyczące średniego kosztu pracy działu projektowego, wskazując średni koszt zarobków działu projektowego na poziomie 62,50 zł netto za godzinę, co zostało potwierdzone oświadczeniem dyrektora finansowego spółki. Nie sposób zatem przyjąć, jak twierdzi Odwołujący, że Wykonawca nie wykazał realności ceny. Przeciwnie – złożone dokumenty umożliwiały Zamawiającemu rzetelną ocenę struktury kosztów, sposobu kalkulacji oferty, poziomu kosztów pracy oraz kosztów pośrednich. Ocena Zamawiającego nie miała charakteru dowolnego, lecz została oparta na konkretnych danych liczbowych, zestawieniach kosztowych oraz dokumentach potwierdzających przyjęte założenia kalkulacyjne.

Odnosząc się do argumentu dotyczącego kosztów pracy, wskazać należy, że BBC wprost odniósł się do form zatrudnienia personelu, kosztów pracodawcy, wynagrodzeń oraz zgodności kalkulacji z obowiązującymi przepisami prawa pracy i minimalnego wynagrodzenia. Tym samym, spełniony został zarówno wymóg treści wezwania, jak i obowiązek wynikający z art. 224 Pzp. Sam fakt, że Odwołujący prezentuje odmienne stanowisko co do rynkowych stawek projektantów, nie stanowi dowodu na nierealność ceny.

Wykonawca BBC w treści wyjaśnień jednoznacznie określił charakter oraz cel przedłożonych ofert. Wykonawca wprost wskazał, że dokumenty te zostały pozyskane na etapie badania rynku służącego przygotowaniu oferty i porównaniu własnych założeń kosztowych z cenami rynkowymi. Jednocześnie wykonawca wyraźnie zaznaczył, że dokumenty te nie stanowią ofert podwykonawczych, lecz materiał porównawczy wykorzystany przy kalkulacji ceny. Twierdzenie Odwołującego, jakoby „nie sposób było ocenić” momentu ich uzyskania, pozostaje zatem sprzeczne z literalną treścią wyjaśnień BBC, które tę kwestię jednoznacznie rozstrzygają. Zamawiający był uprawniony oprzeć się na oświadczeniach wykonawcy zawartych w złożonych wyjaśnieniach, zwłaszcza że Odwołujący nie przedstawił żadnych dowodów podważających prawdziwość tych informacji. Dokumenty te miały charakter pomocniczy i służyły zobrazowaniu poziomu cen rynkowych dla określonych branż projektowych. Dla ich znaczenia istotna była treść, zakres oraz zgodność z pozostałymi elementami kalkulacji BBC, a nie formalne oznaczenie daty sporządzenia.

Zamawiający podkreślił, że nie opierał oceny realności ceny wyłącznie na tych dokumentach. Stanowiły one jedynie jeden z elementów szerszego materiału dowodowego obejmującego własne kalkulacje BBC, dane kosztowe, roboczogodziny, koszty pośrednie oraz doświadczenie wykonawcy w realizacji analogicznych zamówień. Tym samym, nawet hipotetyczne wątpliwości co do daty sporządzenia tych dokumentów nie mogły podważyć prawidłowości dokonanej oceny. W konsekwencji zarzut Odwołującego stanowi wyłącznie polemikę z oceną Zamawiającego nieopartą żadnym materiałem dowodowym i nie może prowadzić do zakwestionowania wiarygodności złożonych wyjaśnień BBC.

Istotne znaczenie miało również wykazanie przez BBC, że jest podmiotem posiadającym doświadczenie w realizacji licznych przedsięwzięć projektowych, w tym zamówień publicznych o znacznym stopniu skomplikowania, co pozwala mu osiągać efekt skali, sprawnie organizować proces projektowy oraz optymalizować koszty bez uszczerbku dla jakości świadczenia. W szczególności BBC przedłożył zestawienie wcześniejszych projektów realizowanych przy odchyleniu przekraczającym 30% względem budżetów zamawiających, obejmujące zamówienia wykonane m.in. dla Izby Administracji Skarbowej w Warszawie, Politechniki Śląskiej, Wojskowej Akademii Technicznej, Sądu Apelacyjnego w Łodzi oraz Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Projekty te zostały wykonane należyście i zakończyły się uzyskaniem referencji. Okoliczność ta potwierdza, że konkurencyjny poziom cen oferowany przez BBC nie ma charakteru incydentalnego ani nierealnego, lecz wynika z przyjętego modelu organizacyjnego i doświadczenia wykonawcy.

Całkowicie pominięty przez Odwołującego pozostaje przy tym istotny element stanu faktycznego, tj. okoliczność, że sam Odwołujący również został wezwany przez Zamawiającego do złożenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny. W odpowiedzi Odwołujący przedłożył własne wyjaśnienia, które zostały przez Zamawiającego ocenione jako wystarczające dla obalenia domniemania rażąco niskiej ceny. Jednocześnie analiza treści tych wyjaśnień prowadzi do wniosku, że mają one znacznie bardziej ogólny i opisowy charakter aniżeli wyjaśnienia złożone przez BBC. W znacznej mierze opierają się one na twierdzeniach dotyczących efektu skali, cyfryzacji procesów, stosowanych narzędzi informatycznych, metodyki zarządzania oraz doświadczenia biura, bez porównywalnego poziomu szczegółowości kalkulacyjnej odnoszącej się do poszczególnych branż i nakładów pracy. Tymczasem BBC przedłożył rozbudowane zestawienia kosztowe, szczegółowe tabele roboczogodzin, wyodrębnienie kosztów według specjalności projektowych

oraz kalkulacje wynagrodzeń i kosztów realizacyjnych. Wyjaśnienia BBC miały zatem charakter bardziej konkretny, liczbowy i weryfikowalny niż wyjaśnienia złożone przez samego Odwołującego. W konsekwencji stanowisko Odwołującego cechuje istotna niespójność. Nie można aprobować sytuacji, w której Odwołujący stosuje odmienne standardy oceny wobec własnej oferty oraz wobec konkurencyjnego wykonawcy. Taka argumentacja ma charakter wyłącznie polemiczny i procesowy, nie zaś merytoryczny.

Zamawiający podkreślił, że cena rażąco niska, to cena nierealna, niewiarygodna i uniemożliwiająca należyte wykonanie zamówienia. Odwołujący nie wykazał żadnym dowodem, aby wykonanie zamówienia przez BBC za zaoferowaną cenę było niemożliwe, nierentowne lub sprzeczne z realiami rynkowymi. Odwołanie opiera się wyłącznie na polemice z oceną Zamawiającego oraz subiektywnym przekonaniu, że cena powinna być wyższa.

W niniejszej sprawie Zamawiający dokonał oceny złożonych wyjaśnień w sposób rzetelny i zgodny z zasadą proporcjonalności. Złożone przez BBC wyjaśnienia są obszerne, szczegółowe, odnosiły się do wszystkich elementów wskazanych w wezwaniu, zawierały konkretne dane liczbowe i kalkulacyjne, zostały poparte dokumentami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz rozwiały powzięte wątpliwości co do realności ceny. W konsekwencji, brak było podstaw do zastosowania art. 224 ust. 6 Pzp, a tym samym brak było podstaw do odrzucenia oferty BBC na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp.

Krajowa Izba Odwoławcza uwzględniając dokumentację postępowania, dokumenty zgromadzone w aktach sprawy i wyjaśnienia złożone przez strony i uczestników postępowania odwoławczego, ustaliła i zważyła, co następuje: Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Izba stwierdziła, że Odwołujący wykazał posiadanie legitymacji uprawniającej do wniesienia odwołania, stosownie do dyspozycji art. 505 ust. 1 Pzp.

Wykonawca TPF spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie skutecznie przystąpił do postępowania odwoławczego po stronie Odwołującego, stosownie do przepisów art. 525 ust. 1, 2 i 3 Pzp.

Wykonawca BBC Best Building Consultants spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie skutecznie przystąpił do postępowania odwoławczego po stronie Zamawiającego, stosownie do przepisów art. 525 ust. 1, 2 i 3 Pzp.

Izba ustaliła, jak poniżej:

Przedmiotem zamówienia jest wykonanie dokumentacji projektowej budowlano-wykonawczej dla planowanej inwestycji pn.: „Rozbudowa Zespołu Inkubatorów Technologicznych KPT - Budowa Inkubatora California Inc.” Obiekt zlokalizowany jest na działkach nr ewid. 1235/1, 1235/2, 1235/3, 1235/4, 1236/2, 1244/38, obręb 0017, jednostka ewidencyjna – Kielce, pomiędzy ulicami Seminaryjską, Wesołą i Wojska Polskiego w Kielcach. Działki są własnością Gminy Kielce. Inwestycja planowana do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 w ramach Działania 1.7 Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw i infrastruktury biznesu, Priorytetu 1 Fundusze Europejskie dla konkurencyjnej gospodarki. Zamawiający oczekuje opracowania dokumentacji projektowej dla budowy obiektu pełniącego funkcję biurową, który poza przestrzeniami typowo biurowymi, służącymi pracy będzie oferował także przestrzenie konferencyjne, przestrzeń usługową oraz restauracyjną i kawiarnianą wraz z zapleciami, które będą mogły działać także niezależnie od funkcji biurowej i obsługiwać różnego rodzaju wydarzenia. Dodatkowo pojawią się przestrzenie towarzyszące: magazynowa, techniczna, porządkowa oraz socjalna. Budynek posiadał będzie także 2 kondygnacje podziemne, które w głównej mierze będą pełniły funkcję garażu podziemnego.

W związku z zaistnieniem okoliczności, że cena oferty złożonej przez wykonawcę wykracza poza ustawową różnicę w stosunku do wartości przedmiotu zamówienia określonej przez Zamawiającego (z uwzględnieniem podatku VAT), która wynosi ponad 30% Zamawiający wezwał wykonawcę BBC do złożenia wyjaśnień w przedmiocie wysokości zaoferowanej ceny. Zgodnie z wezwaniem do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny z dnia 14 sierpnia 2025 r. skierowanym w trybie art. 224 ust. 2 Pzp, Zamawiający zobowiązał ww. wykonawcę do złożenia wyjaśnienia wystosował w następującym zakresie:

„W celu udowodnienia, że zaoferowana cena nie jest rażąco niska i stanowi realną wycenę opisanego w Specyfikacji Warunków Zamówienia przedmiotu zamówienia, należy przedłożyć wyjaśnienia wraz z kalkulacją i dowodami obejmującymi w szczególności:

- 1. Szczegółową kalkulację ceny ofertowej — 2 uwzględnieniem wszystkich elementów składowych mających wpływ na cenę, w tym m.in. kosztów opracowania koncepcji programowo-przestrzennej, projektów budowlanych i kosztorysów, specyfikacji technicznych, uzyskania decyzji administracyjnych, pełnienia nadzoru autorskiego, a także kosztów pracy, materiałów, sprzętu, dojazdów, koordynacji i nadzoru.*
- 2. Szczegółową kalkulację robociznogodzin i czynności niezbędnych do realizacji zamówienia z podaniem przyjętych założeń dotyczących czasu realizacji poszczególnych etapów prac oraz liczby osób zaangażowanych w wykonanie zadań.*
- 3. Wskazanie wszystkich kosztów pośrednich i ogólnych ujętych w cenie (np. koszty administracyjne, ubezpieczenia,*

podatki).

4. *Potwierdzenie zgodności kalkulacji z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia lub minimalnej stawki godzinowej, ustalonych zgodnie z ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,*

5. *Potwierdzenie zgodności kalkulacji z przepisami prawa pracy i zabezpieczenia społecznego obowiązującymi w miejscu realizacji zamówienia.*

Złożone wyjaśnienie musi zawierać wszystkie elementy mające wpływ na wysokość ceny, ponieważ będzie ono podstawą do podjęcia decyzji o odrzuceniu oferty lub powierzeniu wykonania zamówienia."

Zamawiający sformułował wezwanie w sposób precyzyjny, wskazując jednoznacznie elementy ceny wymagające wyjaśnienia.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie wykonawca BBC złożył wyjaśnienia pismem z dnia 22 sierpnia 2025 r. Wykonawca BBC przedłożył obszernie wyjaśnienia wraz z dowodami. Wyjaśnienia obejmują opis metodologii kalkulacji ceny przez wykonawcę oraz szczegółowe zestawienia kosztów w formie tabelarycznej, dane dotyczące roboczogodzin, kosztów zatrudnienia oraz czynników organizacyjnych wpływających na wysokość zaoferowanej ceny. Wykonawca załączył do wyjaśnień dowody uzasadniające realność przyjętych założeń kosztowych. Wykonawca BBC wykazał rzeczywiste koszty funkcjonowania przedsiębiorstwa i koszty pośrednie związane z realizacją zamówieni, w tym koszty utrzymania biura, koszty zarządu, koszty praw autorskich, przedstawiając konkretne wartości możliwe do weryfikacji przez Zamawiającego. Wykonawca BBC przedstawił średni koszt zarobków działu projektowego, co zostało potwierdzone oświadczeniem dyrektora finansowego Spółki.

W danym stanie faktycznym Izba zważyła, co następuje:

Izba nie stwierdziła naruszenia przez Zamawiającego przepisów art. 226 ust. 1 pkt. 8 w zw. z art. 224 ust. 6 Pzp, poprzez wadliwą ocenę wyjaśnień rażąco niskiej ceny i zaniechanie odrzucenia oferty BBC, pomimo że zawiera rażąco niską cenę oferty w stosunku do przedmiotu zamówienia, a złożone przez wykonawcę BBC wyjaśnienia ceny wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny i możliwości wykonania zamówienia za zaoferowaną cenę.

Izba nie stwierdziła, że złożone przez wykonawcę BBC wyjaśnienia mają charakter ogólnikowy oraz nie odnoszą się bezpośrednio do rzeczywistych kosztów wykonania przedmiotu zamówienia lub że wykonawca nie przedstawił dowodów potwierdzających okoliczności opisane w wyjaśnieniach. Przedstawiając informacje o zrealizowanych innych projektach z odchyleniem powyżej 30% od szacunkowej wartości zamówienia (Tabela nr 1 — Zestawie Projektów BBC z odchyleniem powyżej 30%) oraz zestawienie zrealizowanych projektów na rzecz innych podmiotów (Tabela nr 2 — Zestawienie Projektów BBC) wraz z referencjami wykonawca przedstawił swoją działalność w obszarze usług, objętych przedmiotem zamówienia w tym postępowaniu. Oczywiście jest, że same w sobie tylko te okoliczności nie mogą stanowić o realności zaoferowanej ceny i możliwości wykonania zamówienia za zaoferowaną cenę w prowadzonym postępowaniu, jednak dają one obraz działalności wykonawcy, w tym jego udziału w realizowanych projektach oraz obraz oferowanych przez tego wykonawcę cen w innych postępowaniach. Jak wskazał Zamawiający w odpowiedzi na odwołanie, przy dokonywaniu oceny wyjaśnień wykonawcy BBC Zamawiający wziął pod uwagę powyższe okoliczności jako jedynie dodatkowe, charakteryzujące sytuację wykonawcy na rynku danych usług. Wykazanie przez wykonawcę BBC, że jest podmiotem posiadającym doświadczenie w realizacji licznych przedsięwzięć projektowych, w tym zamówień publicznych o znacznym stopniu skomplikowania, przekłada się na tzw. efekt skali, pozwala sprawnie organizować proces projektowy oraz optymalizować koszty bez uszczerbku dla jakości świadczenia. Jak wynika z wyjaśnień, projekty te zostały wykonane należyście i zakończyły się uzyskaniem pozytywnych referencji. Jak słusznie zauważył Zamawiający, okoliczność ta potwierdza, że zaoferowany w przedmiotowym postępowaniu poziom ceny nie ma charakteru incydentalnego ani nierealnego, lecz wynika z przyjętego modelu organizacyjnego i doświadczenia wykonawcy.

Biorąc pod uwagę argumentację Odwołującego, Izba doszła do przekonania, że Odwołujący wybiórczo jedynie zakwestionował szczegółowość Zestawienia przewidywanych kosztów usługi przedstawione przez wykonawcę BBC w Tabeli nr 1, podnosząc, że ogólna kalkulacja kosztów podana przez BBC zawarta w Tabeli nr 1 nie pozwala na przyjęcie, że wykonawca ten spełnił obowiązek wykazania prawidłowości ceny oferty, do czego zobowiązuje go art. 224 ust. 5 Pzp. Izba nie podziela stanowiska Odwołującego, że przedstawione w złożonych przez wykonawcę BBC wyjaśnieniach informacje mają w przeważającej części (z wyjątkiem trzech tabel) charakter ogólnikowy i schematyczny. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że wyjaśnienia podlegają ocenie całościowej, a nie wybiórczo. Należy też podkreślić, że orzecznictwem KIO, że nie wszystkie okoliczności powoływane przez wykonawcę w wyjaśnieniach wymagają przedstawienia dowodów. Odwołujący kwestionując w odwołaniu takie okoliczności, powinien w tym zakresie wykazać stan przeciwny, czego Odwołujący w niniejszej sprawie nie dokonał.

Powyższe stwierdzenie należy w pełni odnieść także m.in. do zarzutu dotyczącego wyjaśnień wykonawcy BBC w zakresie kosztów wynagrodzenia pracowników. Izba podkreśla przy tym, że wykonawca, składając wyjaśnienia rażąco

niskiej ceny, nie ma obowiązku wykazać w ramach wyjaśnień, że stawki wynagrodzeń pracowników w jego przedsiębiorstwie są rynkowe. Muszą to być stawki rzeczywiste, za które realnie wykonawca zatrudnia pracowników. Jeśli, Odwołujący twierdził, że za wskazane przez wykonawcę BBC stawki nie da się zatrudnić pracowników (projektantów, asystentów), gdyż stawki te nie są rynkowe, to takie okoliczności Odwołujący powinien był wykazać. W niniejszej sprawie Odwołujący dowodów na powyższe okoliczności nie przedstawił. Wykonawca BBC wprost odniósł się do stosowanych przez niego form zatrudnienia personelu, kosztów pracodawcy, wynagrodzeń oraz zgodności kalkulacji z obowiązującymi przepisami prawa pracy i minimalnego wynagrodzenia. Fakt, że Odwołujący prezentuje odmienne stanowisko co do rynkowych stawek projektantów, nie stanowi dowodu na nierealność ceny Przystępującego.

Wykonawca BBC w sposób jasny i czytelny przedstawił wyjaśnienia również co do załączonych dowodów, jasno wskazał cel i uzasadnił załączenie określonych dowodów, w tym m.in. ofert innych podmiotów działających na danym rynku, takich jak Archifach Group Sp. z o.o. oraz G&G Projekty Branżowe, specjalizujących się w branży projektowej. Ze złożonych wyjaśnień jasno wynika też fakt, że nie są to oferty podwykonawców, co kwestionował w odwołaniu Odwołujący. Wykonawca BBC wyjaśnił wprost, że dokumenty te zostały pozyskane na etapie badania rynku służącego przygotowaniu oferty i porównaniu własnych założeń kosztowych z cenami rynkowymi oraz że dokumenty te nie stanowią ofert podwykonawczych, ale jedynie materiał porównawczy wykorzystany przy kalkulacji ceny.

W ocenie Izby, biorąc pod uwagę treść wyjaśnień złożonych przez wykonawcę BBC, nie ma podstaw do uznania, że złożone wyjaśnienia są niejednoznaczne, nierzetelne i niewyczerpujące, a ponadto niezgodne z wezwaniem Zamawiającego oraz że do przedmiotowych wyjaśnień nie zostały załączone dowody potwierdzające koszty związane z wykonaniem zamówienia, w szczególności w zakresie wynagrodzenia dla pracowników, podwykonawców i współpracowników z branży projektowania. Wykonawca BBC złożył obszerne i szczegółowe wyjaśnienia odpowiadające zakresowi wezwania Zamawiającego, poparte dokumentami oraz szczegółowymi danymi kosztowymi, natomiast Odwołujący nie wykazał, że zaoferowana przez tego wykonawcę cena ma charakter nierealny lub uniemożliwiała należyte wykonanie zamówienia. Wykonawca BBC przedstawił kalkulację kosztów wykonania projektu oraz kalkulację wynagrodzeń personelu projektowego. Wskazano poszczególne działy branżowe, liczbę roboczogodzin oraz koszty przypisane do danych specjalności projektowych. W tabelach ujęto m.in. dział architektoniczny, konstrukcyjno-budowlany, sanitarny, elektryczny oraz inne specjalności wraz z rozpisaniem łącznych nakładów pracy i kosztów. Ocena Zamawiającego została oparta zatem na konkretnych danych liczbowych, zestawieniach kosztowych oraz dokumentach potwierdzających przyjęte założenia kalkulacyjne przedstawiony w sposób spójny i wyczerpujący. Należy podkreślić, że cena rażąco niska to cena nierealna, niewiarygodna i uniemożliwiająca należyte wykonanie zamówienia. Odwołujący nie wykazał, aby wykonanie zamówienia przez wykonawcę BBC za zaoferowaną cenę było niemożliwe lub nierentowne lub że dane przedstawione przez wykonawcę BBC w wyjaśnieniach są nieprawdziwe, nierzetelne lub niemożliwe do zastosowania przy realizacji zamówienia.

Izba nie podzieliła także poglądu Odwołującego, że wyjaśnienia złożone przez wykonawcę BBC są składane w różnych postępowaniach w ten sam sposób, są schematyczne i nie niosą tym samym żadnej wartości w danym postępowaniu. Izba stwierdziła, poprzez porównanie treści wyjaśnień złożonych w przedmiotowym postępowaniu z wyjaśnieniami z dnia 31 lipca 2024 r. złożonymi przez Odwołującego do akt sprawy jako dowód, że wyjaśnienia te istotnie różnią się między sobą, zarówno danymi liczbowymi jak i opisowymi. W ocenie Izby, taki sam sposób sformułowania wyjaśnień od strony technicznej nie ma istotnego znaczenia i nie dyskwalifikuje składanych wyjaśnień w różnych postępowaniach, w szczególności biorąc pod uwagę specjalistyczny charakter usług. Istotą wyjaśnień jest ich zawartość merytoryczna w odniesieniu do danego przedmiotu zamówienia, która powinna mieć decydujące znaczenie przy ocenie wyjaśnień.

Reasumując, Izba stwierdziła, że złożone przez wykonawcę BBC wyjaśnienia są szczegółowe i odnoszą się do wszystkich elementów określonych przez Zamawiającego w wezwaniu. Zawierają przy tym konkretne dane liczbowe i kalkulacyjne, które zostały poparte dowodami pochodzącymi z danego rynku. W konsekwencji, w ocenie Izby, brak jest podstaw do odrzucenia oferty wykonawcy BBC w oparciu o przepis art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp. W złożonych wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny wykonawca BBC uczynił zadość wezwaniu do wyjaśnień. Nie sposób zatem przyjąć, jak podnosił Odwołujący, że wykonawca BBC nie wykazał realności zaoferowanej ceny.

Uwzględniając powyższy stan rzeczy, ustalony w toku postępowania, Izba orzekła, jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 557 i art. 575 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) oraz § 5 pkt 1 i 2 oraz § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz.U. z 2020 r. 2437).

Przewodniczący: